

ACTA CURIAE ARCHIEPISCOPALIS CASSOVIENSIS

ACAC 4 (2011)

26. august 2011

☒ Arcibiskupský úrad
Hlavná 28
041 83 Košice

☎ (055) 68 28 111, 0915 992 344
Fax: (055) 622 10 34
e-mail: abukosice@kbs.sk

OBSAH

1. Úvodné slovo.....	24
2. Rekolekcie.....	25
3. Slávenie Eucharistie.....	25
4. Diecézne svätyne.....	25
5. Odpustenie trestu exkomunikácie.....	25
6. Katechéza.....	26
7. Personalia.....	27
8. Dni dobrovoľníctva.....	28
9. Pôstna reťaz za kňazov.....	28
10. Zbierka Boj proti hladu.....	28
11. Dovolenky.....	28
12. Doklady tožnosti.....	29
13. Požiarna ochrana.....	29

PRÍLOHY

1. Šeková poukážka – katechetický fond
2. Splnomocnenie odpustiť trest exkomunikácie za vykonaný potrat
3. Katechetická pomôcka *Oriešky*
4. Evidenčný list katechéty – kňaza

1. ÚVODNÉ SLOVO

Bratia kňazi,

koncom septembra sa koná púť do Amalfi v Taliansku, kde za účasti našich veriacich a kňazov prevezmem relikvie sv. Ondreja, apoštola. Slávnostne ich prvýkrát umiestnime v katedrále k verejnej úcte počas rekolekcií z príležitosti sviatku patróna našej arcidiecézy a zároveň tak ukončíme *Rok sv. Ondreja*, ktorého náplňou je duchovná obnova s dôrazom na Sväté písmo a na novú evanjelizáciu.

A práve v duchu novej evanjelizácie chcem vás o niečo požiadať na začiatku nového školského roka. Medzi naše kňazské prvoradá úlohy patrí ohlasovanie Evanjelia, ktorého súčasťou je katechéza – školská i farská, náboženská výchova, vyučovanie náboženstva. Viem, že učiť dnešné deti a mládež vo všeobecnosti je veľmi náročné a veľakrát aj vyčerpávajúce. Správanie žiakov je iné, ako keď sme my sedeli v školských laviciach. Preto sa menia aj prístupy pedagógov a metódy výučby.

Kňaz však stále zostáva reprezentantom Dobrého pastiera Ježiša Krista a ohlasovateľom Evanjelia – radostnej zvesti. Na pomoc do tejto služby sú pozvaní katechéti. *Dobrota a radosť* majú patriť medzi dominantné charakteristiky vyučovania náboženstva. Ono v žiadnom prípade nesmie byť pre žiakov zaťažujúce, stresujúce, nedaj Bože vzbudzujúce apatiu.

Žiaci sa majú tešiť na hodiny náboženskej výchovy a na stretnutie s kňazom či katechétom. Náboženská výchova je niečo celkom iné ako matematika či dejepis. Vedie žiaka k radostnému a dôvernému vzťahu s Bohom. Aj keď si žiaci neosvoja vedomosti na sto percent, našou úlohou je im pomôcť vytvárať stopercentný vzťah s Bohom. Katechéza je nielen prostriedkom vzdelávania ale aj dozrievania vo viere.

To, že nebudete vynechávať hodiny náboženskej výchovy a že sa na ne budete svedomite pripravovať, pokladám za samozrejmé.

O čo vás dnes žiadam a prosím ako učiteľov a vychovávateľov viery, aby ste učili náboženstvo deti a mládež v škole spôsobom, že *budú mať radosť a zážitok* zo stretnutia s otvorenou knihou Katechizmu a Svätého písma, aj po rokoch budú radi na vás spomínať a predovšetkým a na prvom mieste sa oživí a upevní ich vzťah s Bohom a s Cirkvou. „Žiaci by sa mali dozvedieť, čo je kresťanstvo, mali by dostať dobré informácie, pravda, v sympatickom podaní, aby boli podnietení sa pýtať: Je to dačo pre mňa zaujímavé“ (J. Ratzinger, *Sol' zeme*, 109). To isté platí aj o farskej príprave k sviatostiam na prvé sv. prijímanie a na birmovanie. Nezaťažujme deti a mládež písomkami a skúškami (dokonca pred komisiou). Oceňme každý ich pokrok vo viere a každé vynaložené úsilie o modlitbový a sviatostný život.

Sami – a tu chcem zopakovať povzbudenie i prosbu Svätého Otca Benedikta XVI. z úvodu do *Youcat* – „Študujte katechizmus vášnivo a vytrvalo. ... Využívajte všetky spôsoby na dialóg o viere!“

Buďte trpezliví, dobrí, oduševnení a Pán Boh bude požehnávať vás i všetko to dobré, čo zasejete do srdc ľudí.

2. REKOLEKCIE

V sobotu **3. septembra 2011** v katedrále budú celodiecézne rekolekcie z príležitosti sviatku sv. Košických mučeníkov. Začiatok o **9:30** Fatimská sobota; 10:00 sv. omša. Štóla farby červenej, kňazi zaujmú miesto v katedrále. Po skončení sv. omše srdečne pozývame na bratské agapé v priestoroch arcibiskupského úradu.

3. SLÁVENIE EUCHARISTIE

„Je nevyhnutné, aby svätá omša bola stredobodom kresťanského života a aby sa v každom spoločenstve robilo všetko na jej dôstojné slávenie podľa stanovených noriem, za účasti ľudu, so zapojením služobníkov do jednotlivých úloh, ktoré sú im určené, a so serióznou pozornosťou aj voči posvätnosti, charakterizovanej i spevom a liturgickou hudbou“ (Ján Pavol II., *Mane nobiscum Domine*, 17)

„Liturgia nie je súkromným vlastníctvom ani celebranta, ani komunity, v ktorej sa tajomstvá slávia. ... Kňaz, ktorý slúži svätú omšu verne podľa liturgických predpisov, a komunita, ktorá sa im prispôsobuje, tichým, no výrečným spôsobom dokazujú svoju lásku k Cirkvi. (*Ecclesia de Eucharistia*, 52)

Každé slávenie Eucharistie má byť zodpovedne pripravené. Samozrejmosťou je zachovanie liturgických predpisov. *Celebrant má dbať na dôstojnosť a posvätnosť slávenia*, ktoré nemá byť unáhlené. Má byť zachované posvätné ticho, ale aj liturgický spev a hudba. Treba sa snažiť o zapojenie celého zhromaždenia do spevu. *Celebrant nech aspoň v nedele a sviatky spieva* časti, ktoré sú mu určené, čím sa zvýši slávnostný ráz svätej omše. Naši veriaci si to žiadajú ale aj zaslúžia.

4. DIECÉZNE SVÄTYNE

V súlade s predpismi kánonického práva po konzultácii s presbyterskou radou berúc v úvahu mimoriadnu zbožnosť ľudí a úctu k Panne Márii, ktorú jej preukazujú okrem iného aj častým putovaním a úkonmi nábožnosti, J.E. Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita, vyznačil titulom diecézna svätyňa (*sanctuarium dioecesanum*) nasledujúce tri farské kostoly:

Stropkov - od 16. júla 2011 (750/11) Gaboltov - od 16. júla 2011 (751/11)

Obišovce - od 1. októbra 2011 (752/11)

Toto vyznačenie má prispieť k tomu, aby sa veriacim hojnejšie poskytovali prostriedky spásy horlivým hlásaním Božieho slova, vhodným rozvíjaním liturgického života, najmä slávením Eucharistie a sviatosti pokánia, ako aj pestovaním schválených foriem ľudovej nábožnosti pre spásu ich duší a na väčšiu slávu Trojjediného Pána Boha.

5. ODPUSTENIE TRESTU EXKOMUNIKÁCIE

Vo sviatostnej spovedi môžu odpustiť zákonom stanovený trest exkomunikácie za zámerne vykonaný potrat (kán. 1398) všetci kňazi v rozsahu, ako to umožňuje *Splnomocnenie odpustiť trest exkomunikácie za vykonaný potrat* vydané pre Košickú arcidiecézu 29.6.1999, zverejnené v knihe *Dokumenty diecéznej synody - Partikulárne normy*, str. 293-294. Kópia je v prílohe obežníka.

6. KATECHÉZA

I. Katechetický fond

Diecézny katechetický úrad podstupuje istú reštrukturalizáciu, ktorá by sa mala v budúcnosti prejaviť v pomoci vzhľadom k pastoračným aktivitám na každej úrovni a vzhľadom ku všetkým oblastiam a skupinám pastoračného záujmu. K tomu všetkému sú veľmi potrebné prostriedky, ktoré nesú označenie *katechetický fond*.

Počnúc týmto rokom dochádza k zmene tvorby katechetického fondu, ktorý sa používa na aktivity spojené s katechézou detí i dospelých, s novou evanjelizáciou a s pastoráciou rodín. Do katechetického fondu budú prispievať farnosti podľa počtu veriacich a to 0,03 €/veriaci. V prílohe dostávate poštovú poukážku, na ktorej je vypočítaná výška podielu, ktorá vychádza pre konkrétnu farnosť. Žiadame Vás, aby ste príspevok na katechetický fond zaslali **do 31.10.2011** poštovou poukážkou alebo priamo na číslo účtu: 243512/0200; variabilný symbol: 91011; nezabudnite uviesť špecifický symbol, ktorý je priradený vašej farnosti.

II. Veni Sancte pre učiteľov NV/N

Pozývame kňazov a učiteľov vyučujúcich náboženskú výchovu/náboženstvo (NV/N) na metodický seminár spojený so začiatkom školského roka 2011/12, ktorý sa uskutoční **2.09.2011** v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach.

Program: 9:00 sv. omša a *Veni Sancte*, Mons. Bernard Bober, arcibiskup-metropolita

10:30 *Exegéza biblických kníh* (Gn 20-50, Mk), ktoré sú predmetom Biblickej olympiády v školskom roku 2011/2012 – ThDr. Juraj Feník

12:15 *Prepojenie školskej a farskej katechézy* - ThDr. Vladimír Šosták, PhD.

12:45 Informácie Diecézneho katechetického úradu

III. Dovolienky

Na *Diecézny katechetický úrad* prichádzajú zo škôl sťažnosti, že niektorí kňazi z dôvodu čerpania dovolenky v mesiaci jún vynechávajú vyučovanie NV/N. V takom prípade má škola problém zabezpečiť adekvátne zastupovanie a hodiny N/NV odpadávajú. Predmet *náboženská výchova* môže vyučovať, prípadne zastupovať neprítomného katechétu (kňaza, laika) iba osoba, ktorá má platnú kánonickú misiu. Z tohto dôvodu žiadame kňazov, aby v škole čerpali dovolenku tak, ako ostatní učitelia v čase prázdnin.

IV. Zmena časovej dotácie

V tlačenej podobe je na tomto mieste chybný text. Správny text preto v elektronickej podobe obežníka uvádzame na konci obežníka.

Ďakujeme za pochopenie.

IV. Časopis *Rebrík*

Hnutie kresťanských spoločenstiev detí – eRko je vydavateľom katolíckeho časopisu *Rebrík* pre deti na I. stupni ZŠ. Poskytuje čítanie, zábavu a tvorivé podnety pre voľný čas, pomáha v duchovnom raste. Je zvlášť vhodný pre deti, ktoré sa pripravujú na 1. sv. prijímanie. Odporúčame tento časopis. Je vhodné o ňom informovať veriacich v rámci oznamov. Objednávku a viac info na: www.rebrik.sk.

7. PERSONALIA

Od 1.07.2011

Dp. **ČERVENĚ Jozef**, *výpomocný duchovný vo farnosti Kostolany nad Hornádom*,
uvoľnený zo služby Košickej arcidiecézy, návrat do Spišskej diecézy (676/11).

Dp. **KRIVDA Andrej**, *doktorand na TF Košice*,
za výpomocného duchovného pre farnosť Kostolany nad Hornádom (679/11).

Od 1.08.2011

P. **BALUCHA Vladimír**, CM., *kaplán farnosti Humenné – Všetkých svätých*,
uvoľnený zo služby kaplána a Košickej arcidiecézy (676/11).

Od 1.09.2011

Dp. **BALICA Milan**, *farár farnosti Dlhé nad Cirochou*,
za výpomocného duchovného v Dlhom nad Cirochou (895/11).

Dp. **GURSKÝ Marián**, *kaplán vo farnosti Košice – Kráľovnej pokoja*,
za kaplána do farnosti Košice – Božieho milosrdenstva (894/11).

Dp. **HUDÁK Ján**, *kaplán vo farnosti Košice – sv. Gorazda a spol.*,
za kaplána do farnosti Košice – sv. Košických mučeníkov (897/11).

Dp. **KOZÁK Jozef**, *kaplán farnosti Košice – B. milosrdenstva*,
za administrátora farnosti Humenné – sv. Košic. mučeníkov (893/11).

Dp. **LIŠKA Miroslav**, *kaplán vo farnosti Tibava*,
za kaplána do farnosti Humenné – Všetkých svätých (898/11).

Dp. **PAVOVČÍK Michal**, *kaplán vo farnosti Košice – sv. Košických mučeníkov*,
za administrátora farnosti Dlhé nad Cirochou (896/11).

Dp. **SMOTER Rudolf**, *kaplán vo farnosti Košice – Božieho milosrdenstva*,
prepožičaný pre službu arcidiecézy Spoleto - Norcia (930/11).

Dp. **NEMEC Dušan**, *farár vo farnosti Humenné – sv. Košických mučeníkov*,
prijaté zrieknutie sa úradu farára (892/11).

P. **LEHONČÁK Martin** OSPPE, *farár farnosti Narodenia P. Márie vo Vranove nad Topľou*,
odvolaný z úradu farára – odchádza do komunity mimo arcidiecézy (911/11).

P. **WACH Grzegorz** OSPPE, *za farára farnosti Narodenia P. Márie vo Vranove n/T*
(912/11).

Od 15.09.2011

Dp. **GOMBITA Peter**, *farár farnosti Nižná Šebastová*,
za farára farnosti Hýľov (947/11).

Dp. **RADVANSKÝ Stanislav**, *farár farnosti Hýľov*,
za farára farnosti Nižná Šebastová (948/11).

8. DNI DOBROVOĽNÍCTVA

Rok 2011 bol vyhlásený za *Európsky rok dobrovoľníctva*. Mnohí bez nároku na odmenu pracujú pre spoločnosť: v školách, v nemocniciach, v sociálnych ústavoch, vo farnostiach a tiež pomáhajú ľuďom v iných krajinách. 23.-24. september 2011 sú zvlášť venované *Dňom dobrovoľníctva*, ktorých cieľom je zvýšiť povedomie o dobrovoľníctve, podnietiť jeho rozvoj vo farnostiach, presvedčiť sa, že konať dobro nie je ťažké a že to stojí za to. Počas týchto dní môžu farnosti navrhnúť a vytvoriť ponuku dobrovoľných aktivít.

9. PÔSTNA REŤAZ ZA KŇAZOV

„Všímajme si jeden druhého, a tak sa pobádajme k láske a k dobrým skutkom.“

Hebr 10,24

Od 8. septembra 2011 (sviatok Narodenia Panny Márie) do 17. októbra 2011 bude prebiehať iniciatíva *40 dňová reťaz pôstu a modlitieb za všetkých kňazov na Slovensku*. Reťaz zastrešuje *Hnutie Modlitby matiek*. Túto reťaz pôstu a modlitieb obetujú za povolania, za silu v krízach, za vnútorné uzdravenie a za požehnanie pre ich službu.

Priebeh pôstu: Pôst si volí každý sám – podľa svojich možností a schopností. Odporúča sa v daný deň zúčastniť sa na sv. omši a obetovať ju za kňazov. Takisto sprevádzať svojou modlitbou počas týchto 40 dní našich kňazov. Informujte veriacich a adresujte im pozvanie, aby sa zapojili do pôstu za našich kňazov.

Tí, ktorí sa rozhodnú zapojiť sa do tejto duchovnej aktivity a zvolia si konkrétny deň, môžu to oznámiť mailom postzaknazov@gmail.com alebo zoznam za jednotlivé farnosti môžu poslať na adresu: Soňa Vancáková, Helsinská 10, 040 13 Košice.

10. ZBIERKA BOJ PROTI HLADU

Vincentská rodina na Slovensku organizuje 5. ročník celoslovenskej verejnej zbierky *Boj proti hladu*. Hlavná kampaň je spojená s predajom medovníčkov od 15. septembra do 9. októbra 2011. Jednotlivých dp. farárov môžu navštíviť ľudia z vincentskej rodiny za účelom vykonania zbierky formou predaja medovníkových srdiečok. Odporúčame, aby ste tejto aktivite vyšli v ústrety a sami ju podporili.

Tiež je možné poslať finančný príspevok na číslo účtu: 20286026/6500, názov: Zbierka-Boj proti hladu, variab. symbol: 2011. Účet spravuje Národné združenie Spolkov kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul.

11. DOVOLENKY

Žiadame všetkých kňazov, aby nezabúdali nahlásiť dovolenku na ABÚ. V zmysle interného nariadenia pre zamestnancov ABÚ (a teda aj kňazov) dovolenku z roku 2011 je potrebné vyčerpať do konca decembra 2011. Do nasledujúceho roka je možné preniesť len 5 dní dovolenky.

Ak uvažujete nad zahraničným pobytom (napr. jazykový kurz) nad rámec zákonom stanovenej dovolenky, je potrebné k tomu v dostatočnom časovom predstihu písomne požiadať o súhlas a o neplatené voľno.

12. DOKLADY TOŽNOSTI

V prípade, že máte nový doklad totožnosti (OP), o ktorom ste doteraz neupovedomili ABÚ, žiadame, aby ste čím skôr poslali jeho fotokópiu na ekonomické oddelenie. Podobne je potrebné nahlásiť zmenu trvalého pobytu, zdravotnej poisťovne a čísla bankového účtu. Zmenu bankového účtu je potrebné nahlásiť písomne a oznámenie podpísať.

13. POŽIARNA OCHRANA

Farár a farský administrátor ako štatutár farnosti má zodpovednosť aj za to, aby všetky cirkevné objekty, ktoré patria do jeho správy, mali v poriadku agendu požiarnej ochrany. V posledných mesiacoch sa veľmi často stáva, že do farnosti prídu na kontrolu pracovníci Hasičského a záchranného zboru. Skontrolujte si tak platnosť revízných správ elektriny, hromozvodov a celú požiarnu dokumentáciu.

✠ Mons. Bernard BOBER
arcibiskup-metropolita

Mons. Juraj KAMAS
kancelár

KATECHÉZA - IV. Zmena časovej dotácie:

Ministerstvo školstva SR dňa 20. mája 2011 schválilo nové Rámcové učebné plány, ktorými sa ruší doposiaľ pevne stanovená týždenná dotácia vyučovacích hodín jednotlivých predmetov podľa ročníkov a od 1.9.2011 je dotácia stanovená na vzdelávacie stupne a vzdelávacie oblasti. Predmet náboženská výchova/náboženstvo je v rámci štátneho vzdelávacieho programu pre základné a stredné školy zaradený do vzdelávacej oblasti ČLOVEK A HODNOTY.

Ministerstvo školstva touto úpravou prenechalo právomoci riaditeľom škôl rozhodovať o pridelení vyučovacích hodín najmä výchovných predmetov, medzi ktoré patrí aj náboženská výchova. Na 1. stupni ZŠ Ministerstvo školstva upravilo týždennú dotáciu z 3,5 na 4 hodiny týždenne (čo je pozitívne). Nová úprava môže mať negatívny dopad na vyššie vzdelávacie stupne: 2. stupeň ZŠ a stredné školy, kde je dotácia stanovená takto:

Nižší sekundárny stupeň: (5. - 9. ročník ZŠ), t.j. 4 vyučovacie hodiny v rámci týždňa na 5 ročníkov.

Vyšší sekundárny stupeň, to znamená gymnázia a stredné odborné školy

- 1. ročník a 5. roč. osemročných gymnázií je dotácia 1 hodina na týždeň,
- V 2. ročníku je pevne stanovená dotácia 1 hod/týždeň len pre gymnázia. Pri stredných odborných školách nie je jasne stanovená týždenná dotácia, lebo je zahrnutá spolu s predmetmi: etická výchova, dejepis a občianska náuka do spoločnej vzdelávacej oblasti, pre ktorú je týždenný limit 7 vyučovacích hodín.

Je na riaditeľovi školy, akú týždennú dotáciu stanoví do školského vzdelávacieho programu pre náboženskú výchovu. Táto zmena môže priniesť narušenie systematickej edukácie v jednotlivých ročníkoch: povinnú dotáciu môže totiž škola zrealizovať aj tak, že v niektorých ročníkoch bude zvýšená a v niektorých nemusí byť vôbec vyučovanie náboženskej výchovy.

Preto je potrebné apelovať na riaditeľov, no predovšetkým na samotných rodičov, ktorí si prajú, aby ich deti boli systematicky vychovávané a vyučované v rámci náboženstva, aby nedošlo k absencii tohto predmetu v niektorom ročníku.